

Valmistunut opiskelija - yliopiston resurssi

Aura Korppi-Tommola

Suomalaiset aktivoituivat 1990-luvulla monella tavoin. Julkisen vallan ja viranomaisten lainsäädännöllisen kansalaisten elämää ohjaavan kauden jälkeen monimuotoinen vapaaehtoinen kansalaisaktiivisuus vilkastui. Eri intressiryhmät verkostoituivat ennen näkemättömällä tavalla. Vapautuneeseen eurooppalaiseen tunnelmaan kuului paljon iloista kaupunkilaiselämää: katukahviloita ja terasseja, markkinahumua ja tanssiaisia. Yliopistoissa suomalaisten uusi sosiaalisuus on näkynyt tiedeyhteisön avautumisena muuhun yhteiskuntaan. Se alkoi aktiivisesti etsiä kontakteja liike-elämään ja viranomaisiin. Motiivina oli myös huoli tutkimusrahoituksesta ja opintonsa loppuun saattaneiden nuorten työllistämisestä. Tämän seurauksena yliopistoihin perustettiin uusia virkoja ja yksiköitä. Yritys-, tutkimus ja rekrytointipalveluista tuli pysyvä osa yliopistojen keskushallintoa. Niihin palkatut toimihenkilöt, yritys- ja tutkimusasiamiehet ovat tarjonneet yliopistojen osaamista.

Yhdysvaltojen ja muun anglosaksisen maailman esikuvan mukaan yliopistot alkoivat luoda kontakteja entisiin opiskelijoihinsa. Sieltä toiminnalle on saatu nimi, *alumni*, joka tarkoitti alunperin latinassa oppilasta ja on myöhemmin laajentunut tarkoittamaan entistä oppilasta. Suomessa ylioppilaskuntien ja osakuntien entiset aktiivit ja niiden toimivat senioreiyhdistykset olivat tärkeitä toiminnan alkuun saattamiseksi. Helsingin yliopiston 350-vuotisjuhlatoimikunta vuonna 1990 oli aloitteellinen ja kutsui osakuntien senioreita koolle.

Tämän jälkeen myös yliopistot ovat ottaneet aktiivisen roolin. Niihin on perustettu alumnikoordinaattorin toimia. He organisoivat toimintaa ja tukevat alumniyhdistyksiä niissä yliopistoissa, joissa sellainen on perustettu. He ylläpitävät osoitetietokantoja ja tiedottavat yliopistonsa uutisista ja tutkimustuloksista. Niissä yliopistoissa, joissa ei ole yhdistystä, alumnitietokantaan pääsee ilmoittautumalla. Alumniyhdistysten jäsenet maksavat jäsenmaksun ja niiden hallitus sekä muut aktiiviset alumnit tekevät vapaaehtoistyötä toiminnan organisoimisessa, ja yhdistykset ovat palkanneet henkilökuntaa ylläpitämään yhteyksiä. Maksullinen jäsenyys vaatii toisaalta korkeampaa motivaatiota kuin nimen antaminen yliopiston ylläpitämään tietokantaan. Suurimmassa eli Helsingin yliopiston alumniyhdistyksessä on 3200 ja Tampereen yliopistossa 2300 jäsentä. Helsingin kauppakorkeakoulun itse ylläpitämässä tietokannassa on 7500 ja Teknillisen korkeakoulun (TKK) tietokannassa 1800 alumnin yhteystiedot.

TKK:n kolmella osastolla yhden työntekijän tehtäviin kuuluu alumniyhteyksien ylläpito. Näin esimerkiksi tuotantotalouden osastolla on yhteys 700 osastolta valmistuneeseen diplomi-insinööriin, tekniikan tohtoriin ja lisensiaattiin, mikä on lähes 70 % kaikista osastolta valmistuneista. Laajojen tietokantojen lisäksi alumneista on koottu eri alojen vaikuttajista valtuuskuntia tai edustajistoja, joiden kanssa yliopiston johto on voinut pohtia tärkeänä pitämiään kysymyksiä ja joille tiedotetaan ajankohtaisista kehitysnäkymistä.

Helsingin yliopistossa mukaan tulivat aluksi pääasiassa keski-ikäiset entiset osakunta-aktiivit ja toimeliaat eläkeläiset. TKK:n osoitetietokannassa taas on enimmäkseen juuri valmistuneiden yhteystietoja. Nyt kun alumnitoiminta on vakiintunut ja tullut tunnetuksi, on yhä luontevampaa pitää yllä yhteyttä omaan laitokseen ja ikäjakauma on laajentumassa. Opitun tiedon nopea uudistamisen tarve jo pakottaa seuraamaan oman alan kehitystä ja päivittämään tietoaan. Alumnitoiminnan välityksellä se on mutkatonta. Monien yliopistojen aikuis- ja täydennyskoulutuskeskukset antavat alumneille alennusta kurssimaksuista ja käyttävät heitä opettajina.

Alumnitoiminnan muotoja on useita. Suosittuja ovat laitos- ja tiedekuntakohtaiset alumnitapaamiset, mentorointi, työelämäkonsultointi ja erilaiset tutustumiskäynnit sekä avoimet ajankohtaiset luennot. Julkisuutta alumnitoiminnalle haetaan nimeämällä vuoden alumniksi joku tunnettu ja vaikutusvaltainen entinen opiskelija. Yliopistojen alumniyhteistyö on yllättäen alkanut ilman keskinäisen kilpailun sävyä. Niinpä Helsingin yliopiston, Helsingin Kauppakorkeakoulun ja Tampereen

yliopiston sekä Teknillisen korkeakoulun alumnit järjestävät yhdessä vuoden 2001 aikana *Studia alumnorum* -luentosarjan. Mentoroinnilla tarkoitetaan tavallisesti alumnin ja opiskelijan kahdenkeskistä työskentelyä opiskelijan ohjaamiseksi työelämään. Se on työvoimavaltaista, mutta tehokasta. Työelämäkonsultoinnissa alumnit antavat opastusta tietyn aiheen opiskelijaryhmille.

Helsingin yliopiston alumni-yhdistys jakaa myös kannustusstipendejä opiskelijoille. Keväällä 2002 se järjestää yhteistyössä humanistisen tiedekunnan kanssa Humanisti liikkeenjohtajana -kurssin, jolla opettajina toimivat liike-elämän palveluksessa olevat humanistialumnit

Parhaiten ovat menestyneet sellaiset alumnitapaamiset, joiden järjestämiseen laitoksen henkilökunta on ollut innostunut. Helsingin yliopiston englannin kielen ja ranskalaisen filologian laitokset ovat koonneet satoja entisiä opiskelijoita päivittämään alansa tietoja ja uudistamaan opiskeluaikaisia verkostojaan. Kansantaloustieteen laitoksen vapun aattoaamun tapaamisessa keväällä 2001 luentosalillinen alumneja kuunteli laitoksen uutisia ja maisteli sen jälkeen vappusimaa opettajakahvilassa. Ilmapiiri oli niin innostunut, että tapahtumasta päätettiin tehdä vuotuinen traditio.

Kun kilpailu opiskelijoista kiristyy, eräs kilpailuvallti on valmistuneiden työllistyminen ja se hyvä yhteishenki, joka leijuu yliopiston ympärillä. Niitä tukee alumnitoiminnan tarjoama laaja kontaktipinta yhteiskuntaan. Joka tapauksessa alumnitoiminnasta on tullut osa tutkimushankkeista ja -tuloksista tiedottamista. Yksilön kannalta se taas on elinikäisen oppimisen muoto, mutta myös identiteetin rakennusosa. Meille suomalaisillekaan ei enää riitä tuttu saunapolku ja kotiseuturetki. Osa identiteettiämme on muotoutunut opiskeluvuosina ja siten olemme edelleen kotoisin tietyttä paikkakunnalta ja perheestä, mutta myös omasta yliopistostamme.

Kirjoittaja on Tieteellisten seurain valtuuskunnan toiminnanjohtaja ja Suomen historian dosentti Tampereen yliopistossa. Hän toimii Helsingin yliopiston alumniyhdistyksen hallituksen puheenjohtajana.